

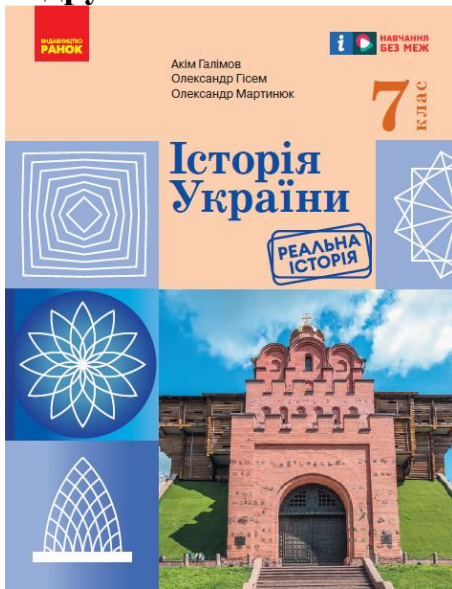
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

7 клас

Модельна програма:

«Історія України. 7—9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Бойко В. І., Василенко Я. Л., Даниленко В. М., Мартинюк О. О., Охредько О. Е., Сирцова О. М., Тарасюк Т. Д.)

Підручник:

Історія України : підруч. для 7 класу закл. загал. серед. освіти / А. А. Галімов, О. В. Гісем, О. О. Мартинюк. — Х. : Вид-во «Ранок», 2024. — 224 с.

<https://shkola.in.ua/1436-istoriia-ukrainy-7-klas-hisem-2015.html>

Всеукраїнська школа онлайн (відеоуроки) <https://lms.e-school.net.ua/>

№	Розділ/тема	Зміст навчального матеріалу. Очікувані результати навчання	Джерела інформації. Самоконтроль
I семестр			
1	Вступ	Здобувач освіти: <ul style="list-style-type: none"> • називає: хронологічні межі доби Середньовіччя в історії України; видатних дослідників і дослідниць Середньовічної історії України та їхні відкриття; • виокремлює основні підходи до періодизації історії України; • формулює загальний зміст курсу історії України; • наводить приклади різних видів історичних джерел Середньовічної історії України; • визначає риси/ознаки писемних і візуальних джерел Середньовічної історії України; • розуміє та пояснює визначення понять: <u>«Середньовічна історія України», «літопис»; історична періодизація;</u> • уміє знаходити потрібну інформацію в підручнику; • показує кордони сучасної України;	Для самоконтроля знань, умінь і навичок у підручнику вміщені QR-коди, через які можна потрапити на платформу IZZI, де вміщені всі необхідні матеріали

		<ul style="list-style-type: none"> • встановлює віддаленість і тривалість подій; • характеризує взаємозв'язок між історією України та всесвітньою історією <p><i>Дата:</i> V—VII — кінець XV ст. — Середньовічна історія України</p>	
2	<p>Розділ I. Велике розселення слов'янства. Зміна населення причорноморських степів</p>	<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає хронологічні межі Великого розселення слов'янства, боротьби слов'ян з Аварським каганатом, утворення Хозарського каганату; основні пам'ятки, які засвідчують зазначені події; основні етапи змін населення степової частини України; • розуміє та пояснює значення понять і термінів: <i>«Велике розселення слов'янства», «воєнна демократія», «князь», «дружина», «підсічно-вогневе землеробство», «каганат», «каган», «язичництво», «воєнно-торговельний шлях», «факторія»;</i> • показує на історичній карті основні напрямки Великого розселення слов'янства, переселення слов'ян на Балкани, місця боротьби слов'ян з Аварським каганатом, переселення кочових народів (аварів, болгар, хозар), Візантійські володіння у Криму; • визначає тяглість історичних процесів у період Великого розселення слов'янства, переселення слов'ян на Балкани, боротьби слов'ян з Аварським каганатом, утворення Хозарського каганату; • розрізняє на ілюстративному матеріалі історичні пам'ятки слов'янських і неслов'янських народів; відмінності розселення слов'янства в різних регіонах; • характеризує виклики, що стояли перед людиною, людськими спільнотами в різних природних середовищах того часу; соціальну організацію та господарське життя людей періоду Великого розселення слов'янства; боротьбу Візантії за володіння в Криму; • висловлює власну думку щодо значення для подальшого розвитку регіону Великого розселення слов'янства; виникнення передумов для державності в давніх слов'ян як результату їхнього розселення, господарського й культурного розвитку <p><i>Дати:</i> V— VII ст. — Велике розселення слов'янства 562—823 рр. — Аварський каганат Кінець VI ст. — Створення Великої Болгарії (Булгарії) 602 р. — остання згадка в письмових джерелах про антів 650—969 рр. — Існування Хозарського Каганату</p>	<p>Велике розселення слов'ян https://www.youtube.com/watch?v=mh0-ed_vEE</p> <p>Авари https://www.youtube.com/watch?v=k66AesXgfN8</p> <p>«Із варягів у греки» https://www.youtube.com/watch?v=4zc-6oxAvFk</p>
3	<p>Розділ II. Становлення Київської держави. Русь</p>	<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає ймовірний час заснування Києва, переселення угрів, початку правління норманської династії в Києві, роки походів київських князів на Константинополь, правління Олега, Ігоря, Ольги, Святослава; • розрізняє етнічні й державотворчі процеси; • наводить приклади реформ, проведених княгинею 	<p>Заснування Русі https://www.youtube.com/watch?v=IcfSYvP AHiQ</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=njXBZSj</p>

	<p>Ольгою, походів на Константинополь князів Олега, Ігоря;</p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснює теорії походження назви Русь, мету походів київських князів; роль шляху «із варягів у греки» у формуванні Русі, особливості князівської влади в період становлення Русі; • описує систему управління та склад населення Русі; • розуміє відмінності понять «Русь», «Руська земля»; • позначає на карті основні напрямки розселення літописних східнослов'янських племен на теренах України, походів київських князів, шлях «із варягів у греки», місця основних битв; • розпізнає та описує зміни кордонів Русі в IX—X ст.; • використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: <u>«союз племен», «етнічні процеси», «державотворчі процеси», «держава», «племінні княжіння», «данина», «полюддя», «Русь», «внутрішня політика», «зовнішня політика», «реформи»;</u> • встановлює послідовність правління київських князів; • визначає та характеризує складові внутрішньої і зовнішньої політики Олега, Ігоря, Ольги та Святослава; • виявляє та розрізняє причини й привід придушення повстання деревлян княгинею Ольгою; причини, результати й наслідки походів київських князів; • дає характеристики змісту основних подій і явищ, а також історичним персоналіям (Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; • визначає вплив природно-кліматичних умов навколишнього середовища на господарство та спосіб життя східного слов'янства; • оцінює роль відносин із Візантійською імперією в розвитку Русі; • висловлює власну думку щодо можливості людини в Русі впливати на життя своєї громади й держави <p>Дати: 860 р. – похід Аскольда на Константинополь, укладення першого відомого договору Русі з Візантією; 882 р. — початок правління норманської династії у Києві; 907, 911, 941, 943-944 рр. — походи князів на Константинополь; 945 р. — загибель князя Ігоря в Древланській землі під час збору полюддя; 945-964 рр. — правління княгині Ольги; 946 р. (957 р.) — Відвідини Константинополя Руським посольством, яке очолювала княгиня Ольга 964-966 рр. — розгром князем Святославом Хазарського каганату; 968, 969-971 рр. — походи Святослава на Балкани</p>	<p>XV84</p> <p>Князі Ігор і Ольга https://www.youtube.com/watch?v=KXZYcISkL_o&list=PLGi7Trchx5z8SdRkQh9nJ09hXWIWXO2RZ&index=13</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=X_AMwzAMfhk&list=PLGi7Trchx5z8SdRkQh9nJ09hXWIWXO2RZ&index=14</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=-mnBL4PLa9o&list=PLGi7Trchx5z8SdRkQh9nJ09hXWIWXO2RZ&index=15</p> <p>Святослав https://www.youtube.com/watch?v=C7_vl4NblEg</p>
--	---	--

4	<p>Розділ III. Русь у період розквіту. Початок децентралізації</p>	<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає послідовність правління князів Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха та Мстислава Великого; період правління Ярославичів; рік Любецького з'їзду князів, хрещення Володимира Великого; розгрому Ярославом Мудрим печенігів; хронологічні межі періоду розквіту Русі; час запровадження перших писаних законів; • пояснює мету «шлюбної дипломатії» Володимира Великого і Ярослава Мудрого»; сутність печенізької та половецької загроз; роль народного віча, з'їздів князів; • розрізняє особливості культурного розвитку Русі; • наводить приклади зразків іконопису, живопису, архітектури, світської літератури, усної народної творчості Русі періоду її розквіту; • описує особливості правового статусу різних вільних верств суспільства, рабів; систему освіти періоду розквіту Русі; • позначає на карті ключові історико-географічні об'єкти, події періоду, зміни кордонів, напрямки набігів половців і походи проти них руських князів, межі уділів; • використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: <u>«Руська правда», «віче», «великий київський князь», «Змієві вали», «Червенські міста», «тріумфірат», «дуумфірат», «з'їзд князів (снем)», «кирилиця», «берестяна грамота», «ікона», «мозаїка», «книжкова мініатюра», «графіті», «фреска», «бояри», «вотчина», «шлюбна дипломатія», «митрополія», «собор», «смерди», «закупи», «рядовичі», «холопи», «челядь», «децентралізація», «уділ», «удільний князь»;</u> • визначає та характеризує складові внутрішньої і зовнішньої політики Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, Мстислава Великого; • дає характеристики змісту основних подій і явищ, а також історичним персоналіям (<i>Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Анна Ярославна, Ізяслав Ярославич, Святослав Ярославич, Всеволод Ярославич, Євпраксія Всеволодівна, Анна (Янка) Всеволодівна, Володимир Мономах, Мстислав Великий, Ларіон, Нестор, Алімпій, Антоній Печерський</i>) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; • встановлює та характеризує причини, результати й наслідки християнізації Русі, з'їздів князів; причини піднесення та поступового занепаду Русі; • визначає вплив природно-кліматичних умов навколишнього середовища на містобудування Русі; • порівнює, встановлює спільні та особливі риси «Руської правди» та «салічних правд»; • формулює історичне значення поширення християнства, запровадження писаних законів і 	<p>Хрещення https://www.youtube.com/watch?v=JbYRJFW-Tos</p> <p>Ярослав Мудрий https://www.youtube.com/watch?v=Y5KZQBrxCbo</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=4XIcizcJb18</p> <p>Ярославичі https://www.youtube.com/watch?v=hGGrUUQQZBE</p> <p>Змієві вали https://www.youtube.com/watch?v=mEE_HqsEPIU</p> <p>Половці https://www.youtube.com/watch?v=8etOFW2Ix1E</p> <p>Володимир Мономах https://www.google.com/search?q=%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%85&sca_esv=0f5c59b9ee7c2fb4&sca_upv=1&rlz=1C1CHZL_ukUA737UA737&biw=998&bih=597&tbm=vid&sxsrf=ADLYWIJPI7rUK4Cz70k5CmQZbw3eRJqQLQ%3A1724225844447&ei=NJnFZseCG6ylwPAPgN2MyAU&ved=0ahUKEwjH7OHnyYWIAxWsEhAIHYAuA1kQ4dUDCA0&uact=5&oq=%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B0%85</p>
---	---	---	---

		<p>проведення князівських з'їздів та початку процесу децентралізації;</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінює роль християнізації Русі у зміцненні влади князів, зростанні її авторитету на міжнародній арені, розвитку освіти й культури; культурний, історичний спадок Русі; • наводить аргументи на користь або спростування тези про ранньоімперський характер Русі; • висловлює власну думку, чому правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого визначають як період розквіту Русі. <p>Дати: 988 р. — запровадження християнства як державної релігії; XI — кінець XIII ст. — завершальний період формування давньої української мови; 1016 р. — запровадження «Руської правди»; 1019–1054 рр. — князювання Ярослава Мудрого в Києві; 1036 р. – розгром під Києвом печенігів князем Ярославом Мудрим; 1037 р. — завершення будівництва Софійського собору в Києві; 1051 р. — перша згадка в літописі про Києво-Печерський монастир (лавру); 1054—1073 рр. — правління тріумвірату Ярославичів; 1056–1057 рр. — створення Остромирового Євангелія; 1068 р. — перший великий напад половців на Русь і розгром руського війська на річці Альта 1072 р. — прийняття збірника законів «Правда Ярославичів» 1097 р. — Любецький з'їзд князів. Запровадження спадкового володіння князівствами 1068 р. — дочка князя Всеволода Ярославича Янка заснувала при Андріївському монастирі школу для дівчат 1078 р. — будівництво Успенського собору Києво-Печерського монастиря (лаври) 1108 р. — будівництво Михайлівського Золотоверхого собору в Києві 1113 — 1125 рр. — правління Володимира Мономаха в Києві 1113 р. — прийняття «Статуту Володимира Всеволодовича (Мономаха)» 1113 р. — укладення «Повісті минулих літ» 1125 —1132 рр. — правління Мстислава Великого</p>	<p>D1%85&gs_lp=Eg1nd3Mtd2l6LXZpZGVVlg7QnNC-0L3QvtC80LDRhTIFEAAyQAQyBRAAGIAEMgUQABiABDIHEAAyQAQYcJIFEAAyQAQyBRAAGIAEMgUQABiABDIFEAAyQAQyBxAAGIAEGAoyBxAAGIAEGApI1BVQAFjpDHA AeACQAQCYAdoBoAHfB6oB BTAuNS4yuAEDyAE A- AEBmAIHoAKkCMI CBBAjGCfCAggQABiABBixA8ICCxAAGIAEGLEDGIMBwgIOEAAyQAQYsQMYgwEYigXCAgoQABiAB BhdGfIoFmAMakgcFMC41LjKgB58r&scient=gws-wiz-video#fpstate=ive&vld=cid:71102d29,vid:K1YXygRWRXU,st:0</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=K1YXygRWRXU</p>
5	Розділ IV. Землі-князівства Русі-України у XII—XIII ст.	<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає дати першої письмової згадки назви Україна, об'єднання Волинського й Галицького князівств; час втрати Києвом провідної ролі серед княжих міст Русі, створення «Слова о полку Ігоревім»; • називає видатних удільних князів; приклади зразків іконопису, архітектури, світської літератури періоду; • називає та показує на карті основні землі-князівства, 	<p>Дроблення</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=E5kDoZ1GrG4&list=PLC83J-okhj1cALKAKa1-gD3eKvmIuLgVC&index=16</p>

що сформувалися на українських землях, регіональні культурні центри;

- **розповідає** про взаємозв'язки руських князів і половців;
- **розрізняє** особливості розвитку окремих земель-князівств, володінь Візантії в Криму; взаємозв'язки між землями Русі-України;
- **розуміє та пояснює** роль Києва як релігійного, господарського центру та причини його занепаду як політичного центру;
- **пояснює**, чому князю Роману Мстиславичу вдалося перетворити Волинь на один із центрів об'єднання земель-князівств;
- **розуміє, пояснює та застосовує** поняття й терміни: «політичне дроблення», «роздробленість», «Україна», «Русь-Україна», «землі-князівства»;
- **описує** основні політичні зміни періоду політичного дроблення, події, пов'язані із суперництвом князів за Київ;
- **встановлює послідовність** піднесення окремих земель-князівств;
- **показує** на історичній карті основні події періоду; порівнює інформацію з різних карт, визначає її повноту;
- **дає характеристику** історичним персоналіям (*Володимир Глібович, Ярослав Осмомисл, Роман Мстиславич*) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; **формулює** власні судження про вчинки історичних осіб;
- **з'ясовує чинники**, що вплинули на господарський і культурний розвиток князівств; **причини та наслідки** політичного дроблення Русі-України;
- **характеризує** господарське та політичне життя земель-князівств Русі-України у XII—XIII ст.;
- **формулює** історичне значення періоду дроблення;
- **займає** позицію та висловлює власну думку з теми «Руські князі й половці: союзники чи вороги»

Дати:
Кінець XI — середина XIII ст. — політичне дроблення Русі;
1169 р. — розорення Києва спільним військом князів на чолі з Андрієм Боголюбським;
1185 р. — невдалий похід новгород-сіверського князя Ігоря Святославича проти половців;
1203 р. — розорення Києва спільним військом князів на чолі з Рюриком Ростиславичем;
1141 р. — об'єднання галицьких земель в одне князівство Володимиром Володаревичем;
1152(3)—1187 рр. — зміцнення Галицького князівства за правління Ярослава Осмомисла;
1187 р. — перше зафіксоване в писемному джерелі використання назви «Україна»;
1055—1239 рр. — панування половців у причорноморських степах;
1199 р. — похід Романа Мстиславича на Галич.

		<p>Об'єднання Галицького і Волинського князівств; 1205 р. — загибель Романа Мстиславича 1213 р. — проголошення боярина Володислава Кормильчича галицьким князем; 1214 р. — угода в Спіші між угорським королем і краківським князем про поділ Галицько-Волинського князівства; 1238 р. — утвердження Данила Романовича в Галичі. Заснування міста Холм; 1239 р. — установлення зверхності Данила над Києвом. Завершення відновлення єдності Галицько-Волинського князівства (держави Романовичів); 1239 р. — втрата Візантією кримських володінь</p>	
II семестр			
6	<p>Розділ V. Монгольська експансія. Королівство Руське</p>	<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає хронологічні межі Західного походу монголів, існування Королівства Руського, дату битви під Ярославом, захоплення Києва монголами; • виокремлює період зверхності монголів над князівствами на українських землях; установлює послідовність захоплення монголами князівств; • розповідає про оборону Києва 1240 р., видатні пам'ятки культури Галицько-Волинської держави; взаємозв'язки Королівства Руського із сусідніми князівствами, державами, Папою Римським; • визначає основні наслідки Західного походу монголів для українських земель; • пояснює особливості залежності земель Русі від монголів; чому Галицько-Волинську державу вважають продовжувачем традицій Русі-України; особливості воєнної реформи Данила Романовича; зміни у відносинах між Галицько-Волинською державою та Золотою Ордою; • розпізнає на ілюстративному матеріалі пам'ятки культури Королівства Руського; • розуміє, пояснює та застосовує поняття й терміни: «експансія», «король», «ярлик», «баскак»; • позначає на карті історичні події та об'єкти, перебіг подій, явищ, процесів періоду Королівства Руського, зміни його меж; використовує інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів; • дає характеристику історичним персоналіям (<i>Данило і Василько Романовичі, Лев Данилович, Володимир Василькович, Юрій I Львович</i>) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; формулює власні судження про вчинки історичних осіб; • характеризує політичний, суспільний устрій, господарський розвиток Галицько-Волинської держави, кочового населення причорноморських степів; • виокремлює причини піднесення та занепаду Галицько-Волинської держави, передумови й причини 	<p>Король Данило https://www.youtube.com/watch?v=gASBE0F8inM&list=PLC83J-okhj1cALKAKa1-gD3eKvmIuLgVC</p> <p>Калка https://www.youtube.com/watch?v=P3_IXYmf-U8</p> <p>Монголи. Київ 1240 https://www.youtube.com/watch?v=L-0gGJ1iGKk</p> <p>Монгольське панування https://www.youtube.com/watch?v=AhYIbAnGryo</p>

		<p>коронації князя Данила;</p> <ul style="list-style-type: none"> • порівнює та визначає сильні й слабкі сторони війська руських князів і монголів; • оцінює роль Данила і Василька Романовичів у розвитку держави; • формулює історичне значення створення Королівства Руського; • висловлює власну думку щодо коронації Данила Романовича, наслідків залежності руських князівств від Золотої Орди <p>Дати: 1223 р. — битва на річці Калка; 1237—1241 рр. — монгольська навала на руські князівства; 1239 р. — спустошення монголами Переяславського та Чернігівського князівств; Листопад—грудень 1240 р. — оборона Києва; 1240—1241 рр. — спустошення монголами Київського князівства й держави Романовичів; 1242 р. — створення Улусу Джучі (Золотої Орди) Серпень 1245 р. — битва під Ярославом; 1245—1246 рр. — поїздка Данила Романовича до Золотої Орди; 1253 р. — коронування Данила Романовича; 1254—1259 рр. — походи монголів під проводом Куремси та Бурундая; 1264 р. — смерть короля Данила; 1267—1269 рр. — правління Шварна Даниловича у Великому князівстві Литовському; 1301—1308/1314 або 1315 рр. — правління Юрія I Львовича; 1303 р. — створення окремої Галицької православної митрополії; 1323 р. — загибель останніх князів династії Романовичів — Андрія і Лева II; Кінець XIII — початок XIV ст. — розквіт мистецтва іконопису в Галицько-Волинській державі</p>	
7	<p>Розділ VI. Боротьба за спадщину Русі та Королівства Руського. Утворення Кримського ханату</p>	<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає час утворення Великого князівства Литовського; дати битви на Синіх Водах, підписання Кревської унії, правління Вітовта, битви на річці Ворскла, Грюнвальдської битви, Луцького з'їзду монархів, Вількомирської битви, битви під Оршею, початку боротьби з Московською державою за спадщину Русі, утворення Кримського ханату та підпорядкування його Османській імперії; установлює послідовність зазначених подій; • розповідає про процес дезінтеграції Монгольської імперії та виникнення Кримського ханату й Дикого Поля, включення Буковини до складу Молдавського князівства; спроби утворення Великого князівства Руського, поширення влади Московської держави на українські землі; князівство Феодоро; виступи руської православної знаті за свої права; поширення впливу католицької церкви на українські землі та поділ 	<p>Утворення Литви https://www.youtube.com/watch?v=W0mw9begJzQ</p> <p>Кревська унія https://www.google.com/search?sca_esv=3e5381c58a31f6c2&sca_upv=1&rlz=1C1CHZLUkUA737UA737&sxsrf=ADLYWILkVw91rUaCemJo5uF4QADbMrzGIw:1724233317057&q=%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%81%D1%8C%82</p>

Київської митрополії;

- **визначає** основний зміст Кревської унії;
- **з'ясовує вплив** православної церкви на культурне життя на українських землях;
- **пояснює** причини появи генуезьких колоній у Криму;
- **розуміє, пояснює та застосовує** поняття й терміни: *«ясир»*, *«магдебурзьке право»*, *«магістрат»*, *«шляхта»*, *«рицарі»*, *«унія»*, *«Дике Поле»*, *«художники»*, *«цехи»*, *«гільдії»*;
- **позначає** на карті історичні події та об'єкти, перебіг подій, явищ, процесів, зазначених у темі; територіальні зміни, пов'язані з розширенням кордонів Великого князівства Литовського на схід та південь, інкорпорації Галичини й Західного Поділля до Польського королівства, московської територіальної експансії на українські землі; Закарпаття у складі Угорського королівства; **використовує** інформацію з історичних і географічних карт, іншого умовно-графічного матеріалу для опису та характеристики цих подій, явищ, процесів;
- **дає характеристику** історичним персоналіям (*Юрій II Болеслав*, *Костянтин Іванович Острозький*, *Юрій Котермак (Дрогобич)*, *Хаджі Герай*, *Менглі Герай*, *Любарт Гедимінович*, *Ольгерд*, *Вітовт*, *Свидригайло*) із використанням інформації з різних джерел, зокрема, відео- та аудіоматеріалів, матеріалів музейних експозицій; **формулює** власні судження про вчинки історичних осіб;
- **порівнює та встановлює** відмінності польської та литовської влади на українських землях;
- **виокремлює** причини, перебіг подій і наслідки нападів османів і татарських набігів на українські землі; причини підпорядкування українських земель сусіднім державам; передумови й причини поділу Київської митрополії;
- **характеризує** політичний, суспільний устрій та господарське життя Кримського ханату; культурний та історичний спадок періоду; соціально-політичне становище шляхти як привілейованого стану;
- **формулює** історичне значення Кревської унії;
- **розкриває** роль магдебурзького права та цехової організації ремісництва в розвитку міського життя на українських землях, етнічному складі, правовому становищі руського (українського) населення міст;
- **висловлює власну думку** щодо твердження, що Велике князівство Литовське на певному етапі розвитку була литовсько-руською державою

Дати:
1325—1340 рр. — правління Юрія II Болеслава;
Початок XIV ст. — початок поширення магдебурзького права на українських землях;
1340—1385 рр. — правління Любарта Гедиміновича на Волині;
1349 р. — захоплення Галичини польським королем Казимиром III Великим;
1359 р. — утворення незалежного Молдавського

[D0%BA%D0%B0+%D1%83%D0%BD%D1%96%D1%8F&tbm=vid&source=lnms&fb=AEQNm0C6QdndJT8tQD7YM9LCYy1QAGhlu4el27XQEDjXHv8PaATXJyPAaofeY2Ix1OXwcVZTPZURlqG2T7PwRKotgDsZJaeaw0jh-d1uSoZgQDWHEu7BDmW-5W98p6ol6G5RmzechEhRfrXdkJ-fkzz6E02qUta7ry0lwoSgnwkNEfRPFu-q6097-5Lq544kcT9Chr50ConbgVTb-BELhfeP9U83ygCLJZFefnqAXpGwi5YZshowDwBs-wNs43oM9SNIN4iUbeZ&sa=X&ved=2ahUKEwiX4f3S5YWIAXVnAtsEHbXBankQ0pQJegQIEBAB&biw=1280&bih=613&dpr=1.5#fpstate=ive&vld=cid:77792165,vid:bk2JXqEn9YI,st:0](https://www.youtube.com/watch?v=D0%BA%D0%B0+%D1%83%D0%BD%D1%96%D1%8F&tbm=vid&source=lnms&fb=AEQNm0C6QdndJT8tQD7YM9LCYy1QAGhlu4el27XQEDjXHv8PaATXJyPAaofeY2Ix1OXwcVZTPZURlqG2T7PwRKotgDsZJaeaw0jh-d1uSoZgQDWHEu7BDmW-5W98p6ol6G5RmzechEhRfrXdkJ-fkzz6E02qUta7ry0lwoSgnwkNEfRPFu-q6097-5Lq544kcT9Chr50ConbgVTb-BELhfeP9U83ygCLJZFefnqAXpGwi5YZshowDwBs-wNs43oM9SNIN4iUbeZ&sa=X&ved=2ahUKEwiX4f3S5YWIAXVnAtsEHbXBankQ0pQJegQIEBAB&biw=1280&bih=613&dpr=1.5#fpstate=ive&vld=cid:77792165,vid:bk2JXqEn9YI,st:0)

Битва під Оршею
<https://www.youtube.com/watch?v=cUPq3KITkG8>

<https://www.youtube.com/watch?v=ql8GUf2gBIE>

Поділля
<https://www.youtube.com/watch?v=DzC3zPERDyE>

Кримський ханат
<https://www.youtube.com/watch?v=gVA9sm31GEk>

<https://www.youtube.com/watch?v=gVA9sm31GEk>

	<p>князівства, у складі якого існувала Шипинська земля; 1362 р. — битва на Синіх Водах; 1366 р. — «Вічний мир» між Великим князівством Литовським та Польським королівством і поділ між ними галицько-волинської спадщини; Друга половина XIV — початок XVI ст. — формування шляхетського стану на теренах України; 1387 р. — установлення польської влади в Галичині; 1385 р. — Кревська унія; 90-ті рр. XIV ст. — ліквідація удільних князівств на українських землях; 1401 р. — Віленська унія; 1410 р. — Грюнвальдська битва; 1413 р. — Городельська унія; Вересень 1435 р. — битва під Вількомиром; 1452, 1471 рр. — ліквідація Волинського й Київського удільних князівств у складі ВКЛ; 1458 р. — створення окремої Київської православної митрополії; 1481 р. — змова князів Олельковичів; 1508 р. — повстання Михайла Глинського; 1514 р. — Битва під Оршею</p>	<p>om/watch?v=QHTrT6DGzhM</p>
--	---	---